

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 40.— K
Félévre . . . . . 20.— „
Negyedévre . . . . . 10.— „
Egy hóra . . . . . 3.40 „
Egyes szám ára 12 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYADÓHIVATAL:
Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 274. szám.

Péntek, november 30.

A béke felé.

Az egész orosz fronton beszüntették a tüzelést.

Megindultak a béketárgyalások.

Rotterdam, nov. 30. Pétervárról jelentik:

Krilenko orosz főparancsnok megbízottjai az 5-ik orosz hadsereg frontjával szemben levő német vonalakba érkeztek.

Krilenko táviratban jelenti kormányának, hogy a német főparancsnok az északi német hadsereg parancsnokát jelölte ki mint meghatalmazottat és hogy a német válasz hivatalos kormánynyilatkozatban van megfogalmazva.

(Az Est megjegyzése: Ha a pétervári jelentés helyes, akkor a német főparancsnokság Lipót bajor herceget, az északi front parancsnokát jelölte meg, mint meghatalmazottat a tárgyalásokra.)

Bern, november 30. Reutter jelentés Pétervárról:

Az egész orosz fronton beszüntették a tüzelést, miután a német főparancsnok késznek nyilatkozott arra, hogy megkezdje az oroszokkal a fegyverszünetre vonatkozó tárgyalásokat.

A Reutter jelentés közzététele Bernben leirhatatlan örömet keltett.

Megkaptuk az orosz békeajánlatot.

Szokratáviraton érkezett Carszkojeszelől hadsereg-főparancsnokságunkhoz. — A monarchia válasza.

Hadsereg-főparancsnokságunkhoz szokratávirat érkezett november huszonnyolcadikán Carszkojeszelől Trockij és Lenin aláírásával, amely ugymint Németországgal, közeli határidőre tárgyalásokat ajánl fel a fegyverszünet és az általános béke ügyében.

Czernyn gróf külügyminiszter a következőket válaszolta:

Az orosz köztársaság kormányának Carszkojeszelo.

A népbiztosok tanácsának körtáviratát, amellyel az orosz kormány hajlandónak mutatkozik tárgyalásokba bocsájtkozni a fegyverszünet és az általános béke ügyében, az osztrák-magyar kormány megkapta. Az orosz kormány részéről közölt azon irányelv, melyre nézve az orosz kormány ellenjavaslatokat vár, az osztrák-magyar kormány nézete szerint a megkezdendő tárgyalásokra megfelelő alapot képez. Az osztrák-magyar kormány tehát hajlandónak mutatkozik az orosz kormány által az azonnali fegyverszünet és az általános béke iránt tett javaslat felett tárgyalásokba bocsájtkozni.

Czernyn.

Az orosz javaslat hire Budapesten.

Budapest, nov. 30. A politikai pártkörökben a fegyverszünet felajánlása nagy örömet keltett.

A munkapártban örömteljes volt a hangulat. Általános volt a vélemény, hogy ha nem is lehet általános béke, mindenesetre egy orosz különbéke nagy kihatással lesz a semlegesekre is.

Az alkotmánypárt esti pártvaasorán több miniszter is résztvett.

Zichy Aladár kijelentette, hogy a mai minisztertanácson, mely délután egytől

este hétig tartott, a tanácskozás vége felé érkezett meg a hire a fegyverszünet felajánlásának. A miniszterek a legnagyobb meglepéssel fogadták a hírt és hosszasan megvitatták a helyzetet.

A vacsorán résztvevők közül többen azt állították, hogy már létre is jött az oroszokkal a fegyverszünet. Wekerle is nyilatkozott és kifejezte reményét, hogy karácsonyig meglesz talán az általános fegyverszünet. Apponyi és Andrássy hasonlóan nyilatkoztak.

Táviratösszeköttetés Pétervár és Berlin között.

London, nov. 30. Reutter jelentés.

A pétervári amerikai követ jelenti kormányának:

Pétervár és Berlin szokratáviró összeköttetésben állanak.

Hogyan kényszeríti Oroszország szövetségeseit a békére.

London, nov. 30. A Daily Chronicle-nek jelenti Pétervárról:

Lenin a következő nyilatkozatot tette: Ha a többi országok proletársága nem támogat bennünket, forradalmunk eredménytelen marad. A népbiztosok tanácsa intézkedett, hogy a többi országok proletársága minderről értesüljön. Mi csak vabanque-ot játszunk abban a reményben, hogy ennek eredménye lesz.

Ha szövetségünk nem teljesíti kívánságainkat az általános békére vonatkozólag, vannak eszközeink, amelyekkel rákényszeríthetjük erre őket. Egyszerűen bejelentjük az állam pénzügyi csődjét és ezzel érvényüket veszítik mindazon pénzügyi kötelezettségek, amelyeket az entente-vel szemben vállaltunk.

A maksimalisták elfoglalták Taskendet.

London, nov. 30. Reutter jelentés. Pétervárról táviratozzák, hogy a maksimalisták négy napos harc után elfoglalták Taskendet.

Románia még nem küldött békejavaslatot.

Bécs, nov. 30. Jól értesült helyről közlik, hogy Romániától eddig még nem érkezett a béke vagy fegyverszünet felajánlása.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 30.

Az Est szerint az orosz békeajánlat ügye szöbakerül a képviselőházban, amennyiben napirend előtt Andrássy Gyula gróf felszólítja Wekerle miniszterelnököt, hogy az orosz békeajánlatról tájékoztassa a házat.

Az orosz békejavaslat hatása a tőzsdére.

Budapest, nov. 30.

Az értéktőzsdei magánforgalom irányzata ma az általános kékehírekre egyszerűen megváltozott és a régi tőzsdei időkre emlékeztető nagy forgalom közepette az árfolyamok az egész vonalon lényegesen emelkedtek. Különösen a békepapírok felé fordult az érdeklődés. A hajózási papírok 100 koránál nagyobb összeggel emelkedtek.

Az orosz békejavaslat.

— A német kancellár beszéde. —

Berlin, nov. 30. A birodalmi gyűlés tegnapi ülésén Hartling birodalmi kancellár nagy beszédet mondott, amelyben a belső és külső politikai helyzet problémáira kiterjeszkedett.

Néhány személyi jellegű megjegyzés után áttért a hadihelyzetre.

Ismertette a nyugati front helyzetét, ahol a német csapatok óriási túlerővel szemben védelmezik a frontot, meggyőzve Angliát céljait, hogy a flandriai buvárhajózást elérjék.

Itáliában a győzelmes szövetséges csapatok páratlanul rövid idő alatt szédületes eredményeket értek el. Az olasz hadsereg legénységi állományának jelentékeny részét, hadianyagának legalább a felét elvesztette. Ha az óriási zsákmányt pénzbe akarnánk átszámítani, milliárdokat kitevő összeget kapnánk.

Áttérve az általános külpolitikai helyzet ismertetésére közölte a birodalmi gyűléssel, hogy

az orosz kormány tegnap Carskojeszelóból Trockij és Lenin aláírásával ellátott szikratáviratot intézett és ebben a hadviselő államok kormányainak azt javasolja, hogy rövidesen kezdjék meg a tárgyalásokat a fegyverszünetről és az általános békéről.

Kijelenti, hogy az orosz kormány eddig ismert javaslataiban elfogadható alapot talál a tárgyalások megkezdésére és hajlandó a tárgyalásokat meg-

kezdeni, amint az orosz kormány elküldi meghatalmazott képviselőit. Reméli és kívánja, hogy ezen törekvések csakhamar határozott alakot öltsenek és meg hozzák nekünk a békét.

Meleg érdeklődéssel kísérik a súlyos válságon átesett orosz nép sorsának további fejleményeit és kívánjuk, hogy mielőbb ismét helyreálljon közöttünk a jó szomszédi viszony.

Lengyelországot, Litvániát és Kurlandot illetőleg tiszteletben tartjuk ezen népek önrendelkezési jogát és várjuk, hogy olyan állami berendezkedést válasszanak maguknak, mely viszonyaiknak megfelel.

Az orosz kormány által közzétett titkos aktákból megállapítja, hogy a békét fojtogató militarizmus nem a központiaktáknál keresendő, sem a hódítási vágy. Mi a háboru kezdetétől védelmi harcra folytatunk. Vegyük tudomásul ellenségeink, hogy a pápai jegyzéknek általunk történt elfogadása nem jelent jogosultságot a háborunak bűnös módon való meghosszabítására. A rettenetes gyilkolás folytatásáért az entente felelős.

Ezzel végzi beszédét: **Jelszavunk: várunk, megállunk, kitartunk, bízunk Istenben, igazságos ügyünkben, nagy hadvezéreinkben, harcoló vitéz védő csapatainkban, az otthonvalók erkölcsi erejében, öszszetartásunkkal ki fogjuk vívni a győzelmet.**

A birodalmi gyűlés viharos éljenzéssel fogadta a kancellár szavait.

Hivatalos jelentések

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harcéri eseményekről:

Német hivatalos jelentés.

Berlin, november 29.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harcér:

Rupprecht trónörökös hadserege: Marcken-től nyugatra erős rohamcsapatok a belga árkokból egy tisztet, negyvenhat főnyi legénységet és két géppuskát hoztak magukkal.

Poelkappellenél Becelaire és Gheluvelt között egész nap erős tüzelés folyt.

Arrastól keletre fokozott tüzereségi tevékenység.

Cambraytól délnyugatra tegnap a harc elpihent. A Wouvre és Courlon között a tűz időnkint fokozódott. Az angolok Cambrayt is lőtték. Kisebbségi csatározásokkal foglyokat és géppuskát szállítottunk be.

A német trónörökös hadserege: A tűz délután a Maas mindkét partján feléledt. Felderítésein erőteljesen folytak le. Dieppenél visszavertünk egy francia előretörést.

Keleti és macedon harcér:

Nem volt nagyobb harc eseménye.

Olasz harcér:

A Brenta nyugati partján és a Monte Tom-ban hegyi állásaink ellen intézett olasz támadások meggyúsultak. *Ludendorff.*

HIREK

Holnap megnyílik a tisztviselők konyhája.

A nagybecskerekéi tisztviselők konyhájának előkészítő munkálatai teljesen befejeződtek, úgy hogy a konyha holnap, december hó 1-jével megkezdheti működését. Az ebédkiosztás déli fél 1 órakor kezdődik.

Nem szabad a szalmát alomnak használni.

A földművelésügyi miniszter rendeletét küldött a vármegye alispánjához, amelyben a szalma, vagy minden takarmányra alkalmas anyag alomnak való felhasználását a legszigorúbban tiltja. Elrendeli a miniszter, hogy ezentúl takarmánynak csak homokot, elavult nádat, sást és tőzeget szabad használni. A szalmát és más takarmánynak is használható almot okvetlenül meg kell őrizni addig, amíg a szalmafeltárási akció megindul, amikor a szalmát és takarmányt 30-40 százalékkal jobb takarmánnyá változtatják majd át.

Hány katona harcol? A Baseler Anzeiger híre szerint az amerikai hadügyminiszter — a hadviselő országok adatainak alapján — összeállította ez országok összes hadseregének erejét és 38 millió emberre becsüli, akik közül 27,5 millió az ántánt és 10,5 millió a központi hatalmak oldalán harcol. Ez az aránytalanság azonban eltűnik, ha az oroszok rész-

vételét 9 millióval, Északamerikáét 1 millióval, Japánét 1,4 millióval és Kínáét 0,5 millióval levonásba hozzuk. A valóságban tehát az osztrák-magyar és német részen harcoló 10 millióval 14 millió áll szemben, ezek közt 3 millió olasz. Összesen 22 állam van a háborúba keveredve. A lap megjegyzi, hogy ezek a statisztikai adatok legnagyobb részben csak föltevésen alapulnak, miután a hadviselő felek erőviszonyaikat nem hozzák nyilvánosságra.

A Nagybecskerek—Bégapart állomáson felemelt fekbőr megszüntése. A Nagybecskerek—Bégapart állomáson folyó évi augusztus 25-én életbelépett fekbőr és kocsiállásépítési felemelésére vonatkozó intézkedés folyó évi december hó elsejétől kezdődő érvénnyel hatályon kívül helyeztetett.

Adomány. Risztics Szávó pékmester 10 koronát adományozott lapunk utján a szegény gyermekek részére.

Elvesztett. Szombat délelőtt a Toldy Ferenc utcában a törvényszéki palota és esendőségi laktanya közötti uton elvesztett egy fekete bőrpénztárca, amelyben egy 100 koronás bankjegy és külföldre jegyzetek voltak. A becsületes megtalálót kéri, hogy a pénztárcaát Uri-utca 8. sz. alatt lovag Puschka ezredesnél adja át, ahol illő jutalomban részesül.

A városi moziban tegnap este volt a teli évad első előadása a városi színházban igen tartalmas érdekes műsorról. Az előadást gyönyörű képek vezették be a régi Párisból, amelyek a régi monumentális építészeti remekeket mutatták be. Egy kacagtató, kedves bohózat után a filmtéka egyik remeke következett: Wilde Oszkár „Dorian Gray arcképe” című világhírű regényének filmprodukciója, amely egy cselekményével, mint remek képeivel is a közönség osztatlan tetszésével találkozott. A nyújtott művelészet még kellemesebbé tette az, hogy a színház fűtve volt. A tegnapi műsort ma megismétlik.

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskerekéi anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Pakay István rk. szabó és Kunszt Erzsébet rk. — Schemmel Lajos József posta és táv. tisztv. ág. h. ev. és Spaeh Rozália rk. — Grum Miklós gk. papucskészítő és Czveits Hajnalka gk. — Milankov Obrad gk. népf. a. cs. és kir. 29. gye. fm. és Nadlacska Danica gk. — Tabacska Lyubomir népf. örv. a. cs. és kir. 29. gye. fm. napsz. és Czvetkov Zágorka gk. — Béliy Dusan gk. népf. gy. a. cs. és kir. 29. gye. fm. és Bandu Katalin gk.

Születések: Szemensky Győző rk. nyomdai gépmester, leány. — Giljum Mátyas János rk., fiu. — Dreier Péter rk. irodaszolga, leány. — Jakus József rk. közműves, leány. — Petrov Péter gk. fm., leány. — Tomm Vidor gk. napsz., fiu.

Halálozások: Vukov Sebné gk. 32 éves.

Feleségének

nagy csapás, hogy arcbőrért seprőlők, pattanások, mitesszerek, foltok éktelenítik el. A női szépségápolás terén csodálatraméltó forradalmat idézett elő a Diana alabástrompuder és a Diana-krém. Ha felesége vagy

leánya

ezen csodás szereket használja, arcbőre végtelenül finom, friss és üde lesz, mintha csak tejből fűrésztötték volna meg. A két csodaszere használata nyomán a szépség újjá-

születik.

Mindenütt kaphatók: Főelárúítóhely: **Diana Kereskedelmi R.-I.** Budapest, V., Nádor-utca 6.

Telefon 330

Városi Mozi a Városi Színházban.

Telefon 330

Szombaton, december hó 1-én két előadás: 5 és fél 9 órakor

Vasárnap, december hó 2-án 4 előadás: 3, 5, 7 és 9 órakor

Avörös herceg

Felség.. szeretem!

Történet a főúri körökből 4 felv., a főszerepben: Klitsch Vilmos és Marschal Mária.

Királyidyl 4 felvonásban, a főszerepben: HESPERIA.

méhvérzés. — Bene Jánosné rk. 27 éves, tüdővész. — Kokas Mihály gk. 20 éves m. kir. 51. honv. táb. tűzrezredben gyal., a hazáért hősi halált halt. — Kiss Mihály ref. 19 éves gyal. a m. kir. 51. honv. táb. tűzrezrednél, a hazáért hősi halált halt. — Özv. Weidl Keresztélyné rk. 79 éves, aggkór. — Kuposzárovits Miklósné gk. 71 éves, aggkór. — Gruin Radivoj gk. 5 hónapos, görcsök. — Malonyai István rk. 58 éves, idült bélhurut. — Waldek György rk. 62 éves fm. napsz., bélhurut. — Avramov Emilné gk. 33 éves, agyvérzés. — Vaszilyov András rk. napsz. 68 éves, tüdőgyulladás. — Dimitrievics Dusan gk. fm. 54 éves, tüdővész. — Farkas György rk. 7 hónapos, bélhurut. — Purkov Györgyné gk. 37 éves, szivhüdes. — Schwartz József rk. 79 éves lovás, aggkór. — Malety Emil gk. 57 éves napsz., tüdőgyulladás. — Kartye Józsefné rk. 34 éves, méhrák. — Koppi Katalin rk. 3 éves, torokgyík.

— Országos fémösszeírás lesz. A fővárosban már vége felé közeledik a fémösszeírás és ezt most országsszerte is végrehajtják a honvédelmi miniszterium 1939. évi. 20. b. 1917. számú rendelete alapján, amely a háztartásokban, üzletekben és ipari vállalatoknál található fémtárgyszételek pontos összeírását rendeli el. Külön fémösszeírásokat kell kitöltenie minden háztartás, minden ipari és kereskedelmi üzem tulajdonosának és minden háziurnak. Az összeírásokat pontosan és lelkiismeretesen kitöltve 8 napon belül kell visszajuttatni az illetékes városi hatóságnak, annál is inkább, mert a kormány a fémösszeírás lelkiismeretes teljesítését büntető intézkedésekkel biztosítja. Ezek a büntető intézkedések a bejelentett fémtárgyak beszolgáltatására is kiterjednek. Itt az utolsó alkalom arra, hogy azok a késedelmezők, akik eddig bármily okból kifolyólag még nem adták be önként hadifémtárgyaikat, most beszolgáltatassák azokat a hivatalos hadifémbevaltóhelyeknél. Nemesak a késedelmes beszolgáltatás, hanem a fémkészletek hiányos bevállása, elhallgatása vagy elrejtése is súlyos bajok és kellemetlenségek okozójává válhat, mert fémszármazékokat tartani és a lehető legerélyesebben fogják ellenőrizni, hogy beszolgáltatotta-e mindenki arra kötelezett fémtárgyait.

Sok kellemetlenségtől óvja meg magát tehát mindenki, aki a még rövid ideig tartó önkéntes fémbeosztás ideje alatt beadja azigén yberett fémkészleteket a löszergyártás céljaira.

— Katonaotthon Temesvári-u. 1500. sz. a. nyitva minden nap d. u. 2—9 óráig.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Péntek, nov. 30-án. Szombat, dec. 1-én.

A három hét.

Elinor Glyn regénye 4 felvonásban.
Főszerepben: Fedák Sári.

Előadások: 5 és fel 9 órakor.
Elsőrangú cigányzenekar kíséret.

Helyárak:

Páholyülés 1-80 K, zsölye 1-20 K, I. hely 1-20 K, II. hely 1—K, III. hely 60 fillér.

Népegészség és közéletmezés.

III.

A népegészségi országos nagygyűlés utolsó napján dr. Nagy Ferenc államtitkár tartott igen érdekes előadást a közéletmezésről. Az előadást nem vagyok képes teljes terjedelmében és főbb vonásaiban visszaadni, azonban törekedni fogok csak a legfontosabb dolgokat felsorolni.

A háboru ugyanis magával hozta a közéletmezés nehéz problémáinak mikénti megoldását s ez még több gondot fog okozni a békével vagyis a háboru után. Sajnos, hogy nálunk a fogyasztási és élelmicikkek termelését meg a háboru előtt elhanyagoltuk s nekünk például az évenként bevándorló bolgárok-tól kellett megtanulni a zöldségtermelést. Mint agrárállam szarvasmarhatenyésztést művelünk, azonban kondensált tejet és sajtokat a külföldről hozatunk. Tehát első feladat volna a zöldség és hüvelyesvetemények termelését fokozni, hogy ne kelljen szarított főzélékeket külföldről hozatni, valamint tejet és annak termékeit is nagyban kell termelni, mert csak azáltal sikerülhet valutánkat emelni, ha t. i. minél kevesebb cikket hozunk be a külföldről és viszont minél többet szállítunk ki. A nélkülözhetetlen fogyasztási és élelmicikkek termelésének biztosítását végre kell hajtánunk vagyis a törvényhatóságok és városok gondoskodjanak a népnek biztos és olcsó élelmicikkekkel való ellátásáról. Így hajlandó keresz-tülvinni, hogy az élelmicikkek utáni fogyasztási adók töröltesse és a vasúti szállítási tarifa ezekre a cikkekre alacsonyabb legyen, ami által a városok és távol fekvő falvak könnyűszerrel elláthatók volnának. Még több üdvös eszméi vannak, csak a nagybankok és központok ne legyenek a kerékkötői nemes eszméinek. Hiszen az ő főcélja az, hogy a népet elegendő és jó táplálékkal ellássa, ami magával hozza a népszaporodást s azután kellő közegészségi intézkedések mellett a halandóság kevesbedne és az életkor is meghosszabbítatik, mert csak így lehet hazánk erős ország és egyuttal gazdag állam is. S végül mementoként idézem Sidney Webb híres angol közgazdasági tudós mondását: Ha valaha is ajánlatos volt, hogy kormányzóink a jövőre gondoljanak, úgy különösen áll ez a mostani időkre. A mai nehéz megpróbáltatás-

nak előbb-utóbb vége lesz és a hadviselő államok a léke komoly nehézségekkel állanak majd szemben. Európi és Ázsia nagy területei a hidegnek és szinte az éhhalálnak lesznek kitéve. Ez a probléma — bármédig késik is még — megdöbbentően birtelen bukkan majd az államférfiak elé.

Áttérve a mi helyi viszonyainkra speciell Nagybeeskerek városára, bizony nagyon, de nagyon sok tennivaló volna. Nagybeeskerek városának lakossága már két év óta küzd a megélhetés nehézségeivel, sajnos a t-1 beállítással az inség még emelkedni fog. Az előrelátó insés elkerülése, valamint a gyermekhalandóság emelkedésének megszüntetése céljából ajánlatos volna, hogy a város írja össze az összes gyermekeket 3 éves korig; azután írja össze az összes tehéntulajdonosokat s utóbbiakat kötelezze, hogy mindennap 1—1 liter tejet maximális áron a városi tejcsarnokba szolgáltatassanak be, ahol is az ily gyermekekkel bíró családoknak ez a tej kiosztassék.

Az idősebb gyermekek részére mielőbb felállítandók volnának a napközi otthonok, amelyek a nagy jótékonyágáról ismert Jankó Ágostonné alispáné vezetése alatt már tavaly is fényesen működtek. Nemkülönbén az összlakosságról is gondoskodás történjék. Ajánlatos volna, hogy a városi tanács sürgősen érintkezésbe lépjen a közéletmezési miniszteriummal a legszükségesebb fogyasztási cikkek: burgonya, bab, főzélék, só, ecet, zsír, fűtőanyag stb. biztosítása céljából. E lapban már többször olvastuk, hogy városunk egy közéletmezési hivatalt állított fel, azonban a nép sem cukrot, sem petróleumot, sem az egyéb legszükségesebb cikkek nem tudja megkapni még drága pénzért sem. Valljuk be őszintén, hogy városunknak minden egyes lakosát meg lehetne büntetni, hogy a fogyasztási cikkek maximális áron felül többszörösen túllézen, de a megélhetés kényszeríti ezen törvényellenes eljárásra. Ez így a végtelenségig nem mehet. Tehát javaslom, hogy nemesak tisztviselőknak állítsanak fel közös konyhát, hanem a város hadikonyhákat is létesítsen, amelyek mérsékelt áron kétféle étellel az iparosok nagyrészét és a magántisztviselőket is ellátná. Németországban és nálunk is több nagyobb városban ezek a hadikonyhák igen hasznosan és jól működnek. Persze nem szabad megfeledkezni a szegényebb néposztályról sem s így ezek részére népkonyhák állítandók fel s ezek csekély összeg ellenében egyszerű ebédet szolgáltatnak. Ingyen kiosztást nem ajánlok, mivel évekket ezelőt láttuk és tapasztaltuk a visszaéléseket, t. i. az ingyen étellekkel háziállatokat etettek vagy eladogatták azt. Ily módon gondolnám az előrelátható legnagyobb inségnek sikerrel szembeszállni. A jövőre nézve pedig okvetlenül a városnak már előre kell dolgozni, illetve legalább is egy évvel előre a fogyasztási cikkek termelését és beszerzését biztosítani. Létesítsünk városi kenyérgyárat, busszétet stb.-t, azaz alapítson a város oly vállalatot, mely a köznek használ és a város polgársága támogatassa ezt. Mert sajnos, mit tapasztalunk: bankok alakulnak, melyek fogyasztási s egyéb árucikkek felhalmozásával csak drágítanak mindent, hogy a részvényesek több nyereségben részesedjenek. Tehát nemesak a városi hatóságnak, hanem az egész polgárságnak legszentebb célja legyen a megélhetés biztosítása a jövőre nézve, mert ezakis elegendő, kellő minőségű és mennyiségű étellel ellátott nép lehet munkabíró és marad egészséges is.

Dr. Kuszling Janos.

TÁJÉKOZTATÓ.

Városi ingyenes népkonyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponta regg. 9-től d. u. 7 óráig.

Aki

csékély készpénzzel, könnyű szerrel

hadikölcsönt

akar jegyezni, az kössön a

Fonciére, Pestii biztosító-intézetnél

hadikölcsönbiztosítást!

A díjak olcsók. A díjak garantálva vannak. A díjak nem változnak, mert az esetleges kamatláb ingadozásnak nincsen alávetve.

Semmiféle illeték nem számíttatik!

A hadikölcsönbiztosítás orvosi vizsgálat nélkül 10.000 koronáig, orvosi vizsgálattal bármily összeg erejéig köthető.

Orvosi vizsgálattal még olcsóbbak a díjak.

A biztosítás érvénye kiterjed pótdíj nélkül a háboru minden veszélyére. Érvényes öngyilkosság és párbaj esetén is.

Halal esetén a hadikölcsönpapiro: az igényjogosultnak azonnal kiadatnak.

Hadikölcsönbiztosítást köthet minden egészséges egyén, aki 18 éves korát betöltötte és 55 évnél nem idősebb.

Mindenmü felvilágosítással és nyomtatvánnyal szivesen szolgál az intézet főügynöksége Nagybeeskereken. Iroda a nagyhíd mellett, Dungserszki palotával szemben. 991

Életbiztosítással egybekötött hadikölcsönjegyzések

helyben a vármegyei hitelszövetkezetnél, vidéken a községi hitelszövetkezetnél előnyös feltételek mellett köthetők.

Árkod község előjárósága
2663—1917. szám. 1045—1

Árverési hirdetmény.

Alulírott község előjárósága ezennel közhírré teszi, miszerint a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező Ludas nevű erben termett idei nádtermést kisebb parcellákban 1917. évi december hó 2-án d. u. 2 órai kezdettel s ezen napon *tul minden keddi nap d. e. 9 órai kezdettel és minden vasárnap d. u. 2 órai kezdettel nyilvános árverésen a legfőbbbet ígérőnek eladni fogja.*

Közelebbi feltételek a községi irodában tudhatók meg.

Kelt Árkodon, 1917. évi november hó 25-én.

Előjáróság.

Fontos figyelmeztetés.

Bejelentési kötelezettség. Minden zsákbirtokos vagy, aki zsákokat őrizetben tart, köteles készletét vagy az őrizetben levő mennyiséget a 3100/1917. M. E. számú rendelet 3. §-a értelmében 1917. évi november hó 30-án ismét bejelenteni.

Hogy történik a bejelentés. A bejelentés kizárólag a hivatalos zsákkészletet bejelentő-lapon történhetik. A zsákkészletet bejelentő-lap kapható a Zsákbizottságnál (Budapest, IV., Párisi-utca 2. félelelet), vagy bármely elsőfoku iparhatóságnál (r. t. városokban városi tanács, főszolgabírói hivatal).

A bejelentési lapok visszaküldési kötelezettsége. A bejelentési lapok akár van készlet, akár nincs, okvetlen aláírással és bélyegzővel ellátva visszaküldendők. A bejelentési lapra rá kell vezetni, hogy a zsákkészlet az 1917. évi november hó 30-iki állomány szerint vétetett fel s minden egyes pontja világosan és pontosan töltenő ki.

Kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással, valamint 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő a rendelet értelmében az, ki a rendelet bármily intézkedését megszegi vagy kijátsza.

Budapest, 1917. évi postabélyeg kelte.

1047.

Zsákbizottság.

P. II. 1243/2—1917. ügyszám. 1036—1

Hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a dr. Várady Imre nagybecskereki ügyvéd által képviselt Mihajlovits Péterné szül. Millos Emmy földbirtokos neje nagybecskereki lakos részéről az 1911. I. t. c. 733. §-ának 5. pontja alapján előterjesztett kérelem folytán az allítólag eltűnt Mihajlovits Péter folyamodó férje, a cs. és kir. 96. sz. gyalogezred volt tartalékos zászlósa, volt nagybecskereki lakos holtaknyilvánítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az eltűnt részére ügygondnokul Dr. Stern Lázár nagybecskereki ügyvédet rendelte ki.

Felhívja a kir. törvényszék az eltűnt és mindazokat, akiknek az eltűnt életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot az eltűnt életbenlétéről értesítsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az eltűntnek életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság az eltűntet a jelen hirdetménynek a Budapesti Közlönyben történt harmadszori beiktatását követő naptól számított egy év letele után bíróságilag holtak fogja nyilvánítani.

Nagybecskereken, a kir. törvényszéknél, 1917. évi november hó 21 napján.

Dr. Szathmáry Ödön s. k.
a tanács elnöke.

Eladó ház.

A Vásár-tér Kiss-utca 2713. sz. ház, melyben 3 lakás van, a hozzátartozó mellékhelyiségekkel s pincével, szabad kézből azonnal eladó.

Bővebbet Piking Jakab ügyöknél
1041 — Martinuzzi-utca 1. szám —

A csenei járás főszolgabírájától.

4671—1917. szám. 1032—3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye csenei járáshoz tartozó Papd községben megüresedett *községi jegyzői állásra* pályázatot hirdetek, felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. 6 §-a, illetve az 1900. évi XX. t. c. 3 §-ában megkívánt minősítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a csenei szolgabíróságnál 1917. évi december hó 18. napjáig nyújt-sák be.

Javadalmazás: Kézpénzfizetés a községtől évi 1000 K., állami fizetékiesztés évi 1000 K és 80 korona utiátalány. Szabad lakás és kert hasznélvezete; továbbá 2 öl tűzifa.

A választás határnapját később fogom megállapítani.

Csene, 1917. évi november hó 24-én.

Sztojanovics Vazul,
főszolgabíró.

Magyar-, német- és franciányelvet beszélő, a háztartás összes ágában teljesen jártas fiatal uriaszony keres azonnali megfelelő alkalmazást. Irodai teendőt is vállalna.

Ajánlatok „H. M. 83.” alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 1043

Egy intelligens jó megjelenésű leány elárusítónőnek felvétetik.

1099

Cím a kiadóban.

Pezsgődugót

használt, nem műparafából, sem töröttet veszek, bármily mennyiségben előzetes érdeklődés nélkül. Utánvételt 1-20 K darabonként, használt palackdugót 25 K kg-ként. — Uj dugókra csak minta ellenében teszek legmagasabb árajánlatot.

Robicsek Adolf parafadugógyára
Budapest, Nefelejts-utca 15.

Helybeli beszerzési források.

Biztosítási ügynökségek:

Fraus J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fkg.-u.
Rigó István (Első M. Ált.) Szerb egyház épület.
Steinitzer Géza (Am. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fedélmező

Ikity Duna, Hunyadi-utca.
Telli Mihály, Pénzügyipalota.

Butorgyár:

Bencze A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iakolásepület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.

Bukovics István, Hunyadi-utca.
Mészáros Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkőnyvtárat:
Schneider János, Aradáci-utca.

Drogéria:

Melkuha Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mészáros R. Ösvégye, Hunyadi-utca.
Schwáb Albert, Hunyadi-utca.

Fényképezés:

Kremser István, Gizella-part.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis M., Erzsébet-hídca tul, Ambrózy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temeovári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv. társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melenczei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműár-, rövidárúüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter B. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fia, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkerekedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvtárat:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Post-szállóháza szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társai.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Létszekereskedés:

Özv. Klein Mórné, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szeher Mariska, Gizella-part. Kurländer udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Póter, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” e. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társai, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bencze A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakerekedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Urdivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza u.